Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте
Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР
Лаккхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(С В Е Т)

Орган Чечено - Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР.

ГАЗЕТА АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ | № 36 (4326). | ЕРА, 26 март, 1970 ш. | Мах 2 кеп.

ПХЕ ШЕРА ПЛАН—7 НОЯБРЕ!

Ленина орден лелаеча «Грознефть» объединене предприятейн организацейн коллективаша тIаийца социалистически декхараш

«Грознефть» объединене мехкадьтта доахача предприятеша пятилетка дIадахача диъ шера планал совгIа даьккха мехкадьтта 1,7 миллион тонн я, цу даьнъе 1969 шера даьккхар цхьа миллион совгIа тонн я. Продукцена реализаци ярах цу юкъа объединене планах лаьрхIачул совгIа пачхьалкхана баь пайда 14 миллион сом да, хIаьта материалаш кхоарах, керда техника, технологи, рационализаторни предложенеш производствана юкъа ихкаьарах планал совгIа пачхьалкхенна хинна пайда 679 миллион сом да. Къахьегама овсарле дукхьаяя 1969 шера 18,2 процент лакхьяпар, хIаьта 1965 шераца нийсъечча шеза лакхъенна из. Предприятешна дика пайда мийе белабеннаб кертерча производственни фондах, къахьегама ресурсех, теоденнад къахьегам вIаштIехьбаннахара гIулакх а.

«Грознефть» объединене ерригача производственни участникашна шерра социалистически яхьлерна 1970 шера 22 апреле сийлен вахте ет-та бокъа яннхара.

ХIанз Нохч - ГIалгIай АССР-а мехкадьттахой берригa низ тIаберзабаь ба КПСС декабрьски (1969 ш.) Пленума решенеш кхочашъяра, машинах, материалах, байха ханах дикагIа пайда эцара, дерригa технически нерданараш, дикагIйола опыт сихха производствана юкъехьехьара четах цахаддаш производства экономически эффективность лакхъяра. «Грознефть» объединене мехкадьттахоша 1970 шера тIаийцача социалистически декхарий керттера пунктащ укх тайпара я:

— Мехкадьтта даккхаре пхе шера план укх шера 7 ноябре кхочашъе. Буруо тохара белхаш дIахо шердара, производства технически бахам лакхбара, къахьегама овсарле лакхъяра четах пятилетка тIеххьарча шера план ханал хьалха кхочаш а еш планал совгIа 500 эзар тонн мехкадьтта даккха, цу даьнъе В. И. Ленин вь бIаьшу дуза ди хьатIанхачалекъа 127 эзар тонн а даккхаш.

— Къахьегама овсарле планах лаьрхIачул 10,6 процент лакхъе, хIаьта 1965 шераца нийсъйича 2,2-за лакхъе. Юбилейни шера тIа молнхо-та мехкадьтта къахьегама овсарле лакхъяра чо-тах тIанхетийта.

— 1965 шераца нийсъеча пятилетка тIеххьарча шера керттерча производственни фондах пайда эцнага 86,3 процент лакхде.

— Товарни продукцин реализаци ара четах планах лаьрхIачул совгIа пачхьалкхана 3 миллион сом пайда ба.

— Наха чубаха цIенош, мехкадьттахошта эпе культурно - бытовой объекташ хьаьъира план ханал хьалха кхочашъе. Капитальни гIишлош хьаьъира план 28 декабре кхочашъе.

Производствана юкъа керда техникин технологин лакъяра, мехкадьтта дааккхаче, скважинашта буруо тохача производственни процессашта механизаци автоматизаци ара бевраш лакхбаре чакхьяха эза дукха мероприятеш белгалъяьлай. Масала, буруоттача шин кентерерча бурудоттача бригада, бахка телетIехьежаман диспетчерски управлени хургIала гIулакх вIаштIехьданаха лаьрхIад. Цу дерригенна а тера хулийтаргьа дукхагIа мехкадьтта даккха, 1970 шера деанаха мехкадьтта 20,5 миллион тоннага дIанкхачаде, из хул 1965 шера деанаш ... мааза совгIа дукхагIа.

«Грознефть» объединене предприятейн организацейн белхлой собранешна дийца а дийца тIайийцад ум декхараш.

ДIАДОДАР КIЕЗИГАГIА, ПРОДУКЦИ ДУКХАГIА

Къахьегамо а политически а хьинар чIоагIа айденна ба Нохч-ГIалгIайчен колхозхойн совхозий болхлойн март бутт болабелче денз. Кхаш лелаеча бригадашка, отделенешка, хьайбаш лелаеча фермашка, ремонтни мастерскашка дувцаш летт «Производства резервах пайда эцнга тоадаракх халкъа боахамо экономе режим чIоагIъяракх» дола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо. Цу деша хетаьча дукхагIйолча собранешка чIоагIа уйла а еш хьож шоай гIуллакхашка. Массанахьа а гучайоах керда резерваш, производство тоаяра хьакъахьара хоадем болаш йола предложенеш тол. Юрташкарча къахьегамхоша эггара чIоагIагIа кертагIдоахераш Ира машина, хIара сага дIадодар мамогга кIезигагIа а долаш дукхагIа продукци хьаелга IалешдеIра де дезараш да. Из дулургда лелттехи техникехи бокъонца пайда эце, Iнаманнен къалха летта-чр опытан карагIдаьккхараш шерра производствана юкъеххухьа, халкъа рузкъа бокъонца кхоадейи, цхьаккха а бакъа минута ца йоаш къахьеге.

Сов кабараш довцаш, белк тоабара де дезаний чIоагIа уйла еш чакхъелар Письмо дувцаш яь Грозненски района I Мая цIерагIча колхозе хинна хьайийлла партийн собрани. Цига къамаьлаш даьраша белгалдаьккхар колхозе пайда ца эцаш дукха резерваш килар. Керттера резерв а, йоахар цар, лелттан хIара гентерах бокъонца пайда эцар. Цунна доагIаш дола гIулакх лоаттадой цо шортта элат, хьайбашта докъар, кхы мел эшар лургда. ТIеххьа колхоза Iиш хургьа доахан а кхо тIера оалтазараш в дукхагIа леладе, цар продуктивность лакхъе. Иштта, лоартIама де доахан фу тоадар, дакха доахан дукхагIа лелабар. Къаьстта теркам тIабехийта беза бала хана хIара минутах бокъонца пайда эцара.

Керда резерваш гучаяьхара, лелттаки техникехи дикагIа пайда эцара, боахама рентабельность лакхъяра дешаш дар Наурски районерча Плодопитомнически совхоза болхлоша шоай собранe кертагIдаьхераш а. ЧIоагIа теркам тIабехийта дийцар цига производственни процессашта механизаци яра дош а. Собранe цIераш лезар халкъа рузкъан кхом ца берий, комсий тоннага дIабода мах лохбара де дезараш дийцар.

Цу тайпара къамаьлаш да вIенз колхозашкен совхозашкен хулча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо дувцача собранешка дераш. Дукхьа а дукхагIа болча колхозашкен совхозий болхлошен кхетаду хIара отделене, ферма, бригада, участка къахьегама овсарле лакхъяра, продукцега дIадодар лохдара тIагIертта къовсам лоаттабар, доллача хIаман бакъонца кхомбар пачхьалкхенна а къахьегамхошта шоашта а чIоагIа пайдена хилар.

Цхьабакъда массанахьа а бокъонца пайда эцац шоай торонех. Иштта да гIуллакхаш экономически болх тесса лелабеча, кулгалхой а специалисташ а хIама лергIа, дисте, анализ а ца Iомабеннача.

Хьаэцаргьа вай, масала, МалгIабика районерча «Ингушский» совхоз. ДIадахача шера пачхьалкхенга хьайбай продукташ йоахара план кхочашъяьяц цо. ДIа ца яьш тIаьдиса дукха дулх, шура, тха. Лакха де продукцега дIадодар. Цудухьа 1969 шера пачхьалкхенна 337,9 эзар сом зе дир боахамо, цу даькъе хьайбаш лелабарах хинна зе 280,6 эзар сом а долаш. Шу ишта эсала чакхдалара керттера бахьан да боахама доал во дар, отделенешкен фермашкен летта гIуллакхаш тоадара совхоза кулгалхой барцагIа ца боалар.

Колхозхойн совхозий болхлойн собранешка чIоагIа теркам тIабехийта дувц лелттаки техникехи дикагIа пайда эцара гIулакх. Из нийса а да, хIана аьлча хIанз а дукха а боахамашка шоай дола дезар къа ца луш йола техникаш. Кхашка а фермашка а эшаш йола техника пайда ца эцаш латташ дукха моттигаш я.

Боахама лертIа доал ца дера, цунна нийса кулгалдара лоархIам хета ца бара керттера бахьан де цу боахама керта латтараш шоай фермашкен бригадашкен летта гIуллакхашта духхIа боала гIерташ ца хилар, уж анализаш яра тIера ца хилар. ХIанзарча хана дIадахк экономика цIаккха а тесса ца йитар, из дамма бIарг кIал лоаттар, экономически дешай чIоагIа уйла яр. ХIара боахама мероприяти экономически тохкаш, цунах пайда баргба эв хургда хоаш хила еза кулгалхо. Производство дIадохийтача хIара сома колхоза, совхоза юкалургдар фуд хер да керттера дар. Из хоаш ца вилча боахама бокъонца кулгалдо, цунна боагIача тайпара лостам бала, дIадоладаь гIуллакх толамца чакхдаккха вIаштIехьдаргдац. Боахама расчет юкъайоаллар, къахьегам Iнаман ларда тIа вIаштIехьбаккхар, материальни поощрене принципаш нийса чакхъяр уж да производствана доалдеча хIанз чIоагIа лоартIама дераш.

БIаьсти яьннай. Укх шерарча хьуакъама ларда йоллаш летт хIанз. Тахан къасташ де малагIа хIамаш мел дIаюргьа, уж мишта юргьа, царга мел мах дIагIоргба яха дешаш. Цудухьа эггара хьалха де дезар да берригача нахаген техникаген овсарле лакха йолаш болх байтар. Йиш йолча моттигашка шин сменах байта беза машинашка болх, массанаьа а хIаман кхембелга Iалешда деза. Пятилетка чакхйоалача шера доккхий социалистически декхараш тIаийцад Нохч - ГIалгIайчен къахьегамхоша. Пачхьалкхенга дукхьа эзараш тоннаш элат, шекаре свекла, хьажкIаш, коартолаш, гIадаргаш, баьцадеараш, дулх, шура, кхыйола продукци йоахк лерх! цар укх шера. Цхьабакъда йоахк лаьрзIа продукци йоахарах доалаш дац гIуллакх. Де дезар да йоахкаш йола продукци дерагIа хилийтар, колхозийи совхозийи дерригa доакъош рентабельни хилийтар. Даим цу гIуллакха теркo яр колхозийи совхозийи коммунистий, берригача къахьегамхой декхар да.

Кхаь бетта план кхоачашъяьй

Ленински къахьегама вахте этачa Грозненски мехкадьтта чакхдоахача завода технологашa къаьстта дика къахьег юбилейни шера. Мехкадьтта сийрда продукци арахецарeи продукцена реализаци ярeи кхаь бетта план хана пхи де хьалха кхоачашъяьй цар. Укх юкедисача деношка тIаболагIача бетта чотах ара а хийца дIаяхьийта лерхI кхташ эзараш сомий махьа продукци. Завода цехашта юкъе хьалха латт Мусин Анатолий Иванович керте латтача шоллагIча цеха коллектив. Цо квартала план 22-ча марте кхоачашъяьй.

Л. ФОМЕНКО,
тха штате йоаца корр.

Грозненски ремонтно - механически заводе мехкадьтта оборудованена ремонт еча хьинаре къахьегарца белгалбьвннаб слесараш ин. Фоменко, Корниенко, болхло нох. Шупляков, кхыбараш. Цхьаккха сихха доакъаш хул цар бурудолеттаршта ийчъкь грязеви нас сиш. ХIара сменах нормаш 150—160 процент кхоачашъю цар.

СУРТА тIа (аьрдехьара аьттехьа) слесарaш В. Фоменко, М. Корниенко, болхло Н. Шупляков регулировка еш ба трансмиссионни вала подшипникашта.

Д. Васильева сурт.

ПАРТЕ ГIУЛАКХА, ЛЕНИНА ИДЕЯШТА—ТЕШАМЕ

РСФСР ПИСАТЕЛИЙ КХОАЛЛАГIА СЪЕЗД

МОСКВА, 24 март. (ТАСС). Тахан IуйрIийна 10 сахьат даьлча Йоккхача Кремлевски Дворецe хьайийлай РСФСР писателий КхоаллагIа съезд.

Делегаташа а хьешаша а белаe тIаийцар президиуме гулабьнна новкъостий Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев.

ЧIоагIа гIадбаха в болаш сийлахьа президиуме хержар Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Политбюро.

Съезда балха органаш хержар делегаташа: президиум, секретариат, мандатни редакционни комиссеш.

Дувца чIоагIдаьд укх тайпара дешаш:

1. Доклadaш: прозах лаьца — РСФСР писателий Союза правлене секретара Алексеев Михаила, поэзех лаьца — РСФСР писателий Союза правлене секретара Федоров Василе, драматургех лаьца — РСФСР писателий Союза правлене секретара Карим Мустая, берий литературах лаьца — РСФСР писателий Союза правлене секретара Барто Агния.

2. Ревизионни комиссе доклад.

3. РСФСР писателий Союза кулгалду органаш харжар.

Заседане лакха лоацараш цхьан минута йист ца хулаш совцарца легабеха сий дир байнача писателий.

Хьалхара дош а делаш съезд хьайийлар РСФСР писателий Союза правлене председатела Соболев Леонида.

Ленин — керда тайпа парти хьаьйчо, аьлар цо, белгалъяьй дерригдунен-исторически событей лелахера литература моттиг, цунах ерригача пролетариата юкъарча, дерригача халкъа юкъарча гIуллакха яхь дакъа да аьна, хIаьта цун керттера лозунг даь хьакхайкидаьд литература партийность гоалхьерйоаца принцип. Литература партийность: — из да байракха дег тIара тешаме хилар, шийн декхара дег тIара тешаме хилар: вай байракх — ленински, вай декхар — революци. Вай декхар — кхоаненга хьоча вай литературин лаькъагIа ленински идеи из кхоачашъеш йолчун — Советски Союза Коммунистически партен байракх къоалахаш сиша дIаяхьар.

Цу ларда тIа хIанзалла а лаьттад, дIахо а латтаргдa дукхйолча меттала дола вай мехка литература, социалистически реализма литература. Из аьха сиина, дукхаза а хьахоеккхад Советски Россе писателаша халача шерашка а, хIаьта иштта коталон шерашка а.

Вай замах тIагIертта лоаттабелла идеологически къовсаме къаьстта — боевой лоархIам болаш я литература партийноста ленински принцип. ХIаьта бокъонца гIехьахьа ха я цIаин гаргаккоачаш латтача В. И. Ленин ваь 100 шу дузача сийлахь-доккхача ден сердалоно дуне къоалгаальча хана, вай, Российски Федераце писателаша, коммунистана а парте боацараша а, вай массане а — ленинцашен массанен воай герзаце — литературни гоалалгa — Ленина идеи бахьан долаш къовсам лоаттабергхилар йиззача палаца уккхаза, вай съезде дIаала. Из доллаш бе вайх шоай художественни дешаца из котало гаргабоалае вIаштIехьдаьннараш е вIаштIехьдаргдараш.

Соболев Леонида хьакхойкадир, съезде лостам дуц бола низ литературни практика дешаш дикагIча тайпара къестаде гIертилга хургхиларахи цу гIулакха кхы цхьаькха, йовца критери укх тайпари керттера уьла хургхиларахи ше дог тийша хилар: из яле а е кхиале а йола произведени дерригача халкъа юкъарча, ерригача пролетариата юкъерча гIуллакха — коммунизм хьалъяра. Ленина вайга раскет даьча гIулакха мел шаш, пайдана хила еза.

IуйрIийнарча заседане прозах лаьца доклад йир РСФСР писателий Союза правлена секретара Алексеев Михаила.

Советски Россе писателий ШоллагIчен КхоаллагIчен съездашта юкъера ха, аьлар докладчика, бокъахца политически исторически лоархIамерча событеех йиззa яр. Парте XXIII-гIа съезд. Советски пачхьалкхен 50 шу дизар, коммунистически болхлойн партей Совецаш, колхозхой ЕррисоюзагIа съезд, чегара эзагIа дола ди — В. И. Ленин ваь 100 шу дизар — цу доллача хIамаш къаьстта бехкташкхам тIабожабаьб литературий балха а.

Докладчика белгалдаьккхар, дикагIа болча советски писателаша ленински тема Iалаьмате чIоагIа лоралуш дега бочалцен дIайолаль хилар. Иштта мара хьахила йиш йолаш яцар йиззача бокъо-

(Йистедоалар 4-ча оагIо тIа).

СССР Лаккхехьарча Совета Президиуме

СОЮЗА СОВЕТЕН КЪАМИЙ СОВЕТЕН ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛА ХОРЖАМА ОКРУГАШ ВIАШАГIЙОХКАР

СССР Конституце 34-ча статьяга хьежжа «СССР Лаккхехьарча Советe хоржамаш дара Положене» 24-чен 26-чен статьяшка хьежжа 1970 шера 24 марта арадаьннача СССР Лаккхехьарча Совета Президиума УказагIа Союза Советe хоржамаш дара 767 хоржама округ вIашагIъеллай, цу даькъе Нохч - ГIалгIай АССР-е гIолла:

415. Грозненски хоржама округ. (центр — г. Грозный). Город Грозный.

416. Гудермесски хоржама округ (центр — г. Грозный). Город Гудермес районаш: Ведена, Гудермесски, Надтеречни, Наурски Ножай - Юрта, Советски, Шаьла, Шелковской.

417. Сунженски хоржама округ (центр — ст-ца Орджоникидзевски). Город МалгIабика районаш: Ачхой - Мартона, Грозненски, МалгIабика, Наьсарен, Сунженски, Урус - Мартана.

СССР Конституце 35-ча статьяга хьежжа «СССР Лаккхехьарча Советe хоржамаш дара Положене» 25-чен 26-чен статьяшка хьежжа 1970 шера 24 марта арадаьннача АССР Лаккхехьарча Совета Президиума УказагIа Къамий Советe хоржамаш дара 750 хоржама округ вIашагIъеллай, цу даькъе Нохч - ГIалгIай АССР-е гIолла:

668. Ленински хоржама округ (центр — г. Грозный). Город Грозне, Ленински район.

669. Заводской хоржама округ (центр — г. Грозный). Город Грозне Заводской район.

670. Октябрьски хоржама округ. (центр — г. Грозный). Город Грозне Октябрьски район.

671. Старопромысловски хоржама округ (центр — г. Грозный). Город Грозне Старопромысловски райони Надтеречни райони.

672. Грозненски юрта хоржама округ (центр — г. Грозный). Грозненски район.

673. Гудермесски хоржама округ (центр — г. Гудермес). Город Гудермеси Гудермесски Ножай - Юртен районаш.

674. Назрановски хоржама округ (центр — г. Назрань). Город МалгIабики Наьсарени МалгIабикен районаш.

675. Наурски хоржама округ (центр — ст-ца Наурски). Наурски Шелковскойн районаш.

676. Сунженски хоржама округ (центр ст-ца Орджоникидзевски). Ачхой - Мартанеи Сунженски районаш.

677. Урус-Мартана хоржама округ (центр — с. Урус-Мартан). Советски Урус - Мартанен районаш.

678. Шаьла хоржама округ (центр — с. Шаьла). Веденеи Шаьлой районаш.

СССР Конституце 35-ча статьяга хьежжа «СССР Лаккхехьарча Советe хоржамаш дара Положене» 25-чен 26-чен статьяшка хьежжа 1970 шера 24 марта арадаьннача СССР Лаккхехьарча Совета Президиума УказагIа Къамий Советe хоржамаш дара 750 хоржама округ вIашагIъеллай, цу даькъе РСФСР-е гIолла:

7. Грозненски хоржама округ (центр — г. Грозный). Дагестански АССР, Нохч - ГIалгIай АССР, Астраханский область.

Н. В. Подгорный Иране вахав

24 марта Москвера Цун Возалле Ирана шахиншах Мохаммед Реза Пехлеве аьйха официальни оагIатагIа Ирана вахав СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорный.

(ТАСС).

РАЙОНА ПАРТИЙНИ АКТИВ

Укх деношка КПСС Наурски района партийни актив хилар.

«КПСС Нохч-ГIалгIай обкома XI пленума итогех наха коммунистически кхетам балара района партийни организацеш хьалхашка латтача декхарех» доклад йир КПСС Наурски райкома хьалхарча секретара В. П. Пожидаева.

Прениех къамаьлаш дир района прокурора нов. Доценков, «Наурский» винсовхоза парткома секретара нов. Цепина, Алпатовски поселкови Совета председателя заместителя нов. Батманова, культура отдела заведующе нов. Рожкова, ВЛКСМ райкома секретара нов. Любова, «Советская Россия» яхача совхозе парткома секретара нов. Бисова.

Активе къамаьл дир КПСС обкома партийни комиссе председателя II. А Сыщикова.

Цул тIехьагIа «Всеобуча закон кхоачашдаракхи массава юкъерча образованега валарца дувзадена района партийни организацеш хьалхашка латтача декхарех» доклад йир КПСС райкома секретара М. М. Керимова.

Дийцача дешаех соцамаш тIаийцар собране.

С. МУРДАЕВ.

ХАНАГА ХЬЕЖАШ

Дика ларда еллай Шаьла района «Автуринский» совхоза кхаш лелабераша юбилейни шера хьуакъама. Планал совгIа 600 гектар а юкъ 4200 гектара тIа дIаденйнад гурахь дуа элат. Цхьатарра хьатIадаьннача элата подкормка яь хьнкай минеральни удобренешца.

Кийчбеннаб кхаш лелабераш бIаьсти культуреш дIаера а. Зиба хьахдар дерригa яьтта ший хенахь, хIанзале кхашка 6500 эзар тонн органически удобренеш вхкай. Уж белхаш хIанз а деш да. Дика къахьийгад совхоза механизаторша лелттаниера тIоадаш соцаеча а. Диъ дийнахь бихь эзар гаргга гектар дола лаьтта механаш даьла бельер уж.

ХIанз дIайийна яьний бIаьстен юкъе юа культураш. Механизатораш кийчъеш бе хьажкIаш, гIадарганаш, шекаре свекла дIаъ. Фу Iелаьшдеьд, техника кийча я. Механизатораш уж культураш дIаера агротехнически ханага хьежаш ба.

С. ДЖАМАРАЛИЕВ,
агроном.

ДИАЗЛАГIА ХЕРЖАЧА НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА БАРХIЛАГIА СЕССИ ХЬАЕЛЛАРАХ

1970 шера 27 марта IуйрIийна 10 сахьат даьлча КПСС обкома политически просвещене ЦIагIа хьаелл диазлагIа хержача Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета бархIлагIа сесси.

1970 шера 26 марта депутаташта регистраци ю IуйрIийна 9 сахьат даьлча денз сайрийна 19 сахьат даллалца Нохч - ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиуме (Комсомольски ул., 112, 4-гIа этаж, номер 104, 105 йолча цIеношка), хIаьта 27 марта — IуйрIийна 9 сахьат даьлча денз КПСС обкома политически просвещене ЦIагIа.

СССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ СОСТАВЕ КАНДИДАТАШ ОТТАБАР

23 марта мехка дIадоладеннад СССР Лаккхехьарча Советe деча хоржамашта йолча Центральни хоржамий комиссе составе кандидаташ оттабелга.

А. И. Ефремова цIерагIа йола «Красный пролетарий» яха Московски завод. 1500 хIана бац яьнна бола цу хьалха латтача предприяте болхлойн гIуллакхера нахи делкъийга перерыв йолча хана гулбелар Центральни хоржамий комиссе состава юкъе вахийта шоай викал оттавар духьа.

Къамаьл де дош делар пхьоладагIча сборочни цеха слесара С. М. Бакаловна:

— Вай завода коллективах чIоагIа тешам беннаб, — аьлар цо. — Воай новкъост-краснопролетарец оттаву вай Центральни хоржамий комиссе составе. Цеха коллективна цIерагIа Виктор Васильевич Ермилова, слесара-сборщика, Социалистически Къахьегама Турпала кандидатура лу.

1961 шерагIра 1966 шерага кхаччалца КПСС ЦК членалла хийржав В. В. Ермилов, парте XXII-чен XXIII-чен съездий делегат хиннав. ХIанз СССР Лаккхехьарча Совета депутат, СССР Министрий Советерча Iилман техникан даькъерча СССР Ленински Пачхьалкхени премей Комитета член ва столицерча болхлой класса викал.

Массава раьза а волаш соцам тIаэц: «СССР Лаккхехьарча Советe деча хоржамий хьакъехьарча Положене» 36 статьяга хьежжа Виктор Васильевич Ермилов в-злагIа хержача СССР Лаккхехьарча Советe деча хоржамашта йолча Центральни хоржамий комиссе составе викалалла оттаве.

Культура болхлой профсоюза Центральни комитета президиума шерра заседани хилар Москве. Дувца оттеяь дош — СССР Лаккхехьарча Советe деча хоржамашта йолча Центральни хоржамий комиссе состава юкъевахийта викал оттаелга.

Культура болхлой профсоюзан ЦК президиумо массава раьза а волаш соцам бир СССР Лаккхехьарча Советe деча хоржамашта йолча Центральни хоржамий комиссе состава юкъевахийта КПСС ЦК организационно - партийни балха отдела заведующи И. В. Капитонов оттае.

Советски кхалнаьха Комитета президиума шеррача заседане СССР Лаккхехьарча Советe деча хоржамашта йолча Центральни хоржамий комиссе состава юкъевахийта оттайир советски кхалнаьха Комитета председатель В. В. Николаева - Терешкова оттае.

Магнитогорске металлургически комбината болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гIуллакхерча ваха Центральни хоржамий комиссена юкъевахийта шоай викалалла оттавир парте воаца болхло, йоккха опыт йола Магнитка горновой, Социалистически Къахьегама Турпал Е. Д. Борзенков.

Украински коммунистически организацега СССР Лаккхехьарча Советe деча хоржамашта йолча Центральни хоржамий комиссе состава юкъевахийта оттаваьб Украина КП ЦК шоллагIа секретарь И. К. Лутак.

Центральни хоржамий комиссе состава юкъевахийта кандидат оттавара хетаь болхлой, инженерно - технически болхлой, гIуллакхерхо наьха юкъара собрани хилар В. И. Ленина цIерагIча Усть-Каменогорски даьпа - цинкови комбинате. Комиссе состава юкъевахийта А. Г. Калиев — Социалистически Къахьегама Турпал, катодчикий-посадчикий бригадир оттаве аьнка решени тIаийцар.

Узбекски ССР Самаркандски областа Нарпайски районерча Ахунбабаева цIерагIча колхозе хиннача собране массава раьза а волаш Центральни хоржамий комиссе состава юкъевахийта могавь цу колхоза председатель Социалистически Къахьегама Турпал З. Нуркулов.

Потребительски обществай Эстонски республикански союза правлене шерра заседани хилар Таллине. Цу заседане Центральни хоржамий комиссе состава юкъевахийта оттаваь потребительски обществай Эстонски республикански союза правлене председатель В. И. Вайно.

Центральни хоржамий комиссе состава юкъевахийта викал оттаварах долча дешага хьежар ший собране операй балетей Молдавски Пачхьалкхен театра коллектив. Цига цIи яьккхар Молдавски ССР халкъа артистка парте йоацача М. Л. Биешу кандидатура.

(ТАСС).

ПАРТИЙНИ ВАХАР

КЪАМАШТА ЮКЪЕРА ДОТТАГIАЛ ЧIОАГIДЕШ

Укх деношка хиннача КПСС Сунженски райкома пленуме «КПСС Нохч-ГIалгIай обкома XI пленума итогехи районни партийни организаце декхарехи» яха дош дийцар.

Цу хьокъехь доклад ши хиннача С. С. Котиева а пренех къамельаш дийраша а В. И. Ленин вина 100 шу дизар деззара района къахьегамхоша еча хийцамах дийцар.

ДIадахача шера дукха хьолаш кийсъенна йоллаше а района кхаш леладераша тIехкхоачашйир пачхьалкхенга баьццаараш, коортол, дуьх, фуаш, тха дохкера плаш. Района къахьегамхоша карагIдьшнараша юкъе къьестта доккха дакъа лаьцад Шеча Эскара. XIX партсъезда цIерагIча, «Победа» яхача колхозий коллективаша. Района промышленни предприятешта юкъе къьестта дика толамаш даьхад «Сунжанефть» НПУ, Карабулакски газ чакхйоахача завода, минеральни хий лоакхача Серноводски завода коллективаша. Толамца кхоачашдеш да юбилейни шерара социалистическа декхараш а.

Цунца цхьана дукха де хIана а юбилейни декхараш пхе шера планк хинал хьалха кхоачашьяра района коммунисташен къахьегамхошен де дезараш. ХIьта из коммунизм хьалъеча массане дакъа лацарца, къамашта юкъера доттагIал чIоагIдарца, интернациональни бехктокхам кхетабарца мара кхоачашдулургдац.

Сунженски районе тхьа итт къаман викалаш ба оагIох оагIуи а теха къахьегаш, барттайна бахаш. Дукхача къамех латтача барттайнача дезалех ца я «Путь коммунизму» колхоза коллектив. Цу колхоза кхашкен фермашкен цхьан къахьегаш а бихаш а ба эрсий, гIалгIай, эрмалой, ноаний, украинцаш, хIирий, дуккхеча кхыча къамий викалаш. Колхоза парторганизаце дика йоакхо ю къамашта юкъера доттагIал чIоагIдара колхозхошта патриотически а интернациональни а кхетам балара. Укхаза лектораш, политинформатораш, агитатораш бодаш къахьегаш ба тайп-тайперча къамех бола нах. Укхаза дикагIа юкъекхухь вахаре керда прогрессивни обрядаш, комсомольско-кагирхой хьоалчагIаш, илат кхедерий денош, бера регистраци елга, эскаре кагирхой чакхъябахара денош. ХIара шера 7 ноябре цIей деззеча стола денош чакхдоах. Шейш дездар деррига халкъашта юкъера доттагIал чIоагIдара коллективизма кхетам балара гIадерзадаь хул. Шей деззераша къамий хаддараш ду, пленш доах.

Пренех къамельаш даьча XX партсъезда цIерагIча колхоза парткома секретара ноп. Ильинова, № 1 болча Серноводски юкъерча школа директора ноп. Сембиева, «Кирова» цIерагIча колхоза парткома секретара ноп. Фаргиева, «Путь к коммунизму» колхоза парткома секретара ноп. Михалевас, кхыбараша В. И. Ленина 100 шу дизара сийленца вакъабахара доаттабеча къоасамах, интернациональни кхетам луш беча балхах, балха опытах даьца дийцар, кхоачамбоацараш гучадаьхар, маьхера предложенеш елар.

Пленуме нижа белгалдир кагирхоша интернациональни кхетам балара гIулакха дешa терко е езаш хилар.

1969 шера декабрь беттеи 1970 шера январь беттеи партийни организацей кулгалца къовсам лоаттабу Вьетнам хьалланера хетаьш мигица йир комсомольски организацеша. Американски военщинана чIоагIа эгIаало кхайкайир цар. Колхозини промышленни Сунжа къахьегама вахаре хьинаре дакъа лоац кагирхоша. Дика толамаш доах къахьегаме къонабараш керте латтача бригадашта, звенош, цехаша. Лакха къахьегама толамаш дахарах ВЛКСМ ЦК Сийлен грамота еннай Ленина цIеоагIча колхоза бьццадараш леладеча звено звеньевайна Джатимирова Асета. Производстве хьалха латташ хьвоагIа Лижейко Николай. XX партсъезда колхоза трактористь. ВЛКСМ XVI съезда делегатала хержав ия. Евлоева Лида керте латта кIамаш тега цех бытовой гIулакхаш деча комбинате дикагIьяр я.

Района кагирхошта юкъе чIоагIа езенай социалистически мехкашкен советски республикашкен бахача нохкъоасташа дIахьа письмош ахийтар; книжкаш дешарий конференцеш чакхъяхар, фестивалаш, огонекаш санна йола интернациональни кхетам балара белда формаш. Тайп-тойперча къамех бола нах цхьан бахар, къахьегар, дешар — цу деррига терро хулийт советски наха чIоагIагIа бола интернационалистам а хиша дIаотта.

Пленуме нитта белгаллир къахьегамхошта интернациональни кхетам луча партийна организацей балха нийслуш дола кхоачамбоацараш а.

Къамашта юкъе цабезам бола, къамаш кIашагIкъоастаде, кагирхошта во влияни е гIертача даьен тайпаи авторитеташта духьала даим цIенханчта къовсам лоаттабац. Дукха ха йоашаш Мужейе ГандаровгIари, БогатыревгIари дезалашта юкъе нийсденна гIулакх къоастаде хьина кхел хайра. Орджоникидзевская яхача станице хIанз а гIехь болх беш да эрсий лаьмаз ду цIа. Во гIулакхаш леладу цу цIен активисташа. Цар керттера даьла — нахагара ахча гулдари цул гIехьагIа из декъари.

Къахьегамхой пролетарски интернационализман халкъашта юкъерча доттагIлени ленински принципашта тешаме болаш кхебеш партийни организацеша бу болх даим хилац гIагIертаи. Тоьал терко ца империалистически моастагIа пропаганда йолчча бесса гучаьнкхарни национализма, шовинизма тайп-тайперча проявленешта духьала лера къовсам лоаттабаран.

Пропагандистски агитационно-массови балха хIанз а моттигаш нийслу интернациональни проблемаш коммунизм хьалъяра хьалхашка латтача декхарашта ца юкъаш. Интернационализма идеяшта ен йола пропаганда цхьайолча хана коллективай нахоца буалзам боацаш хул.

Халахете а массаа а вилаш бола пайда лац нах юкъе беча политически балхо гучаьха националистически шовинистически проявленеш районе нийслуш ене а. Цхьаболча, общественно-политически къахьегамца гIулакх довнача наха, кхыча къаман нах ца безарна дувзаденна, къьестъкъьестача кулгалхоштеи юртарча интеллигенте викалаштеи кхерам гIатувсаш моттиган нийсъенна.

ТIейнача сонам гIа ерригача юкхьанцарча партийни организацешкара, предприятей, учреждений кулгалхошкара къахьегамхошта коммунистически кхетам балара балха юкъе дакъа лацар дIахьейхар пленумо.

Л. ЗАВРАЖНЫЙ,
Сунженски района, «Къахьегама байракх» газета редактор.

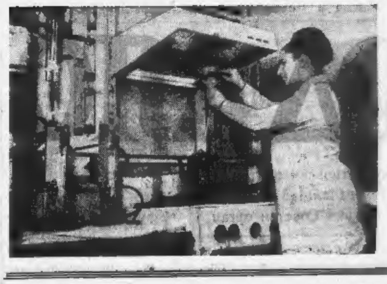

Кордалареш цхьа кIамц — плитка тIера фильтр. Цо дIацуоз ыьаш, кузнера фо цIенду. Промышленносте хIанзале а драхийцай опытан парти.

СУРТА ТIА: фоцIендарга техникаш беш а микроклимата лаборатори инженер Н. Е. Корнеева.

Ю. Месенникина сурт.

ТАСС фотохроника.

ХЬОКХАМЕ КЪАХЬЕГ

Грозненски кондитерски фабрика Чалаева АсмаI ца йоззаш саг корорга. Боккхача безамца йоакх цуи цIа моллагIчо а. Хозача къамельаца, карагIдуьлача дикача гIулакхашца цо ший дахкха сий ди из. Иштта дикачиа нана багавала, шийна дика тешал дайта атта дац. Ер ворхIлагIа шу да Асмас карамельни цехе болх бу. Ший низ кхо ца беш къахьегаш лакха толамаш доахаш хьайоагIа АсмаI.

Фабрика йоккхагIчарех я карамельни цех, 45 тайпара хоза, чам бола конфеташ арахец цига. Цехе дIачуваьлча хоза хьаж хьакхет. Массанахьа цIена я. Ритмично болх бу конфеташта каьхаташ тIехьорчадеча машинаша. Кийчъянна продукци упаковщикий отделене дIачутелаш гон тIа удаш сиха уд трансформатора дIахьа ленте.

Цу тайпарча агрегата тIа болх беш я АсмаI. ПхелагIа шу да из машинист йола. Хьалхарча шин шера тайп - тайпара балхаш деш хилар из. Ший балхах дика кхет, дог лазаш тох хIамак хуаг. Дика довзлу ший карарча техникана. Цудухьа брак хилац цун балха тIа. Смени норма дикка тIехкхоачашъю Асмас. Цхьакха минута эзча йоа ца еш бизза пайда эц болча ханах. Цудухьа чакха толамаш доах цо. Масала, дIабахача шин бетта задени 130 процент кхоачашъяьй цо. Иштта къахьег март бетта а. Эггара хьалхарчарча толамца кхоачашъяьй хьалхарча декада задани.

Балха стаж йоккха ене а лакха говзал а АсмаIий. Шийна хоар боккхача безамца дIахьех цо ноккъостешта. Къьестта теркам тIабахийта хьех Асмас цехе практиках болча профтехучилищера баьккхача дешаркошта.

Цхьа бутт совгIа ю мара йиса ц В. И. Ленина юбилей тIаккхача. Цу цIейна навъайоагIаш къьестта хьинар айденна къахьег нов. Чалаевас. Баьчча ваьча дийнахь — 22 апреле планал совгIа 5 тонн продукци ера а хецаш 4 бетта задани кхоачашъе, цу юкъа цхьан сага лаьрхIача 15 процент къахьегама оасарле лакхъе а дош деннад Асмас. ХIьта цо из сийлеица кхоачаш а ду.

Даим балха тIа лакха толамаш доахаш хьинрах коммунистически къахьегама ударник яха цIи еннай цунна, фабрика сийлен. ДоскетIа доал цун сурт. ХIьта Сийлен грамоташи ахчан совгIаташи-м дукхаза а тийннад АсмаIийна. АсмаIий къахьегам хьамарна бола хьокхам ба.

О. ВАСИЛЕНКО,
Грозненски кондитерски фабрика экономист.

ХЬАЖАРА КИЙЧО ЕШ

Укх шера 1 апреле дена 20-чи шоне кхечча къонабарий физически, спортивни кийчонга хьажар хургда тха районе. Цига белгалбаргба кулг - говзал ярш, тайп-тайпара специальносташ Iомае кхийнараш; эскаре баха кийчлураш.

Цу гIулакха кийчлуш я хIана района комсомольски организацеш, предприятешкара, совхозашкара къона производственникаш.

Анализо хьахьокх. Наьсарен районе Советски Эскаре ухийташ бола кагий нахьхIара шера дикагIа кийчбенна хулга. Лакхлуш латт 10 класс яьккха спортивни разрядаш йолча призывникий процент. Из гIулакх терках тIабаххийта вIаштIехьданкхад Экажкъонгий - Юртарча, Наьсар - Кертерча, Назранерча юкъерча школашка.

Советски Эскарера отпускаха, е гIулакх даь баьнна цIабаьхка кагий нах, шоай юрта баха граждански а Дай-мехка а тIемой ветеранаш хьовшалгIа хьех цу школашка, дагабуалийт бараша, беседаш яйт. Цу гIулакхо дукхагIа безам тIабохийт тIема истори довзара. Даьхе дукхагIа езайолийт. Из лоархIаме болх дIабахара эша цхьайгIа тоpонаш йолаш я тха районе: 8 спортзал, я тха шоайла дикагIа кхы йоацаш, 28 спортплощадка я (царех 5 — футбольни), 1610 инструкторашобщественникаш ба, 600 совгIа спорта судахой.

Цу хургдолча хьажаре дакъа лаца кийчлуш ба 13 эзар совгIа кагий нах мехкараш. Цу юкъа района комсомола комитета тевках хIанз тракторустий курсашка деша вагIа 133 адамига саг а араваргва. Экажкъонгий - Юртарча школе шофера професси Iомаеш бола 123 дешархо а хургва хьажаре дакъа лоацаш. ТIой-Юртарча школа 93 дешархо ва чанний тракториIомаеш, дукха ха йоацаш района автотранспортни предприятерча шофера курсашка дийша ваьнав 70 адамига саг.

Лоацца аьлча, цхьаккха оац тIехьара моттиг яккха уйла йолаш Наггахьа адамига саг вац тха цоI, е шиь професси йоацаш. Шортта хургба тха къона трактористаш, шофераш, радиолюбителаш.

Дукха ба къонабараш тайп-тайперча предприятешка, организацешка вIашагIъехкача технически экономически кружокашка дешаш, Iомалуш. Хьалхарчуа дикагIа болх бе йоалаенна района ДОСААФ-а комитет.

ХIьта а из кийчо ене деррига а тха вIаштIехьа ца аьлча бакъахургдац. КIезига я районе Экажкъонгий - Юртарча комсомольски организаце санна комсомольски организацеша - кагирхоша болх айбе торонаш йола организацеш. Укхаза санна йIаьхий революционни традицеш йола моттиганаш бахьда, комитета секретарь М. Измайлов ше тохалургволаш вац, цу торонех пайда эцара. Тхьайсача санна я укхазара комсомольски организацеш. ЦаI сакъердаме мероприяти хиннац укхаза. ХIаране шин шой вIаштIехьдовллача тайпара сайрийна салоI укхаза вахача 200 совгIа адамигача саго. ХIанз цу комсомольски организаце болх айбари гIулакха беррига терках тIабахийтаб ВЛКСМ райкомо.

А. БЕЛИЕВ,
ВЛКСМ Наьсарерча райкома секретарь.

БIАЬСТИ КХАШКА

Денгара денга шерагIа доржаш латт бIаьстан кхашкара балхаш. Республика кхаш леладераш бIаьсти юа культураш дIаера балхаш шийн хинараьн чакхдахарна В. И. Ленин ваь бIаь шу низара дикача толамашца вакъабаха гIерт. Укх бетта 23 ди тIакхоачаш республика колхозийи совхозийи кхаш леладераша 24,3 эзар гектара тIа дIайийнай бIаьсти юа культураш. Вешта аьлча ерригa культураш дIаера план кхойтта процент кхоачашъеьй. Ала доагIа дIададача шера укх хана ялат дIадера балхаш вIаьла доладаь а ца хилар.

БIаьсти культураш дIаера балхаш кхыча райойшкарчул дикагIа лел Грозненски, Наурски райойшка. Ерригa дIае езача культурех пхелагIа дакъа дIалийна баьнна уж хIанзлехьа. Республика дукхача боахамашка дIайийна ьынай бIаьстан юкъе юа культураш. ХIьта Шелала района боахамашка 94 процент кхоачамъяьй из план.

Дерригача йоахимашка дIаделадаьд хIанз баьццаараш дIаера балхаш я. Уж культураш 1236 гектара тIа дIайийнай. План кхайтта процент кхоачашъеьй. Дика оттадаьа баьццаараш дIадера балхаш Гудермеса, Наура, Ачхой-Мартана, Сунженски районий боахамашка.

23-гIа МАРТ ТIАКХОАЧАШ РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗАШКЕИ СОВХОЗАШКЕИ БIАЬСТИ ЮВ КУЛЬТУРАШ ДIАЕРАХ ЙОЛА

СВОДКА
(плана проценташа).

Районаш	
1. Ачхой-Мартана	13
2. Ведана	—
3. Грозненски	21
4. Гудермеса	13
5. МалгIабика	2
6. Надтеречни	8
7. Наьсарен	2
8. Наурски	21
9. Ножай-Юрта	5
10. Советски	—
11. Сунженски	7
12. Урус-Мартана	12
13. Шаьла	14
14. Шелковской	16
г. Грозный	22
Ерригача республике	13

БЕРРИГА НИЗ ТIАБАХИЙТА

Баьчча бIаь шу дузаче ден сийна планал совгIа 15360 тони мехкдаьтта даккха дош деннад «Октябрьнефть» НПУ телемеханизировании промысла коммунистически къахьегама цIи леладеча йоьалагIча бригада коллективо. Шой дош сийленца кхоачашду цо. 16 марта квартальни план кхоачаш а еш задании совгIа даьттан ченашкара 11 эзар тони «Iаьржа дошуо» даьккхад бригада болхлоша.

ТIехь-тIехьагIа лаккху мехкдаьтта даккхара темпаш. ХIанз дийнахьа буса задании совгIа 130 тони мехкдаьтта доакх бригада. Къьестта дика болх бу операторашта новкъосташа Динча, Петрова, Пахомова, кхычар. Лоацца аьлча, пятилетка тIехкьарен юбилейни шу къьестта бехктокхаме а лоархIаш шой низ ца кхобеш къахьег мехкдаьттахоша.

Г. ЛУКЪЯНОВ.

Грозненски крекинг - завода установкашта юкъе социалистически яхье хьалха латт № 15-16 болча установка коллектив. Баьчча юбилейна вакъайоагIаш берригa низ тIабахийта къахьег цо тIаийца декхараш толамца кхоачашдара. Торонашка хьежача щекински метод пайдане лелар гучадаьннача коллективо шоай балха шерра юкъекхаьа йолаьй из. Установка боккъонца цу методах болх бе яьлча кхыча балха ваха нIс болхло мукъавергва, къахьегама оасарле 29 проценташ ялари 14 проценти лакхлургда. Иштта болхлой профессиональни говзал а лакхлургья.

СУРТА ТIА: оператор Садко Владимир болх беш воала.

И. Плавина сурт.

ЭКОНОМИКА—ШИН СИСТЕМА КЪОВСАМА АРЕНА

60-гIа шераш юкъекхаьчача дена чIоагIа лаьгIъяла йолаелар США, Англе, цхьаболча кхыча капиталистически мехкий общественни производство дегIаахара темпаш. Царна нийсдача шаьрагIа гучадоал социалистически пачхьалкхений экономика толамаш. Дерригача дунен производствана юкъе соьхка цар лаьцна лакъе 40 процент хилар, 1950 шера 20 процент хиннача метте. Из да, эгара хьалха, социалистически планови экономика тIех кхиларах, цу мехкий халкъе боахам дегIаахара темпаш лакха хиларах хьахиннар.

«Шин система экономически яхьах дола къамаьл юкъе даьшнала хана эггара хьалха дагайох СССР-и США-и экономически потенциал йоккхагIйолаш, дунен промышленни продукцех нийсса ях хьаеш дола мехкаш. Цудухьа, кхетадеш да, аллимлен кхоаше а дунен цIоре лелам а дуккхача хьале Советски Союзен Америка ВIашагIкхийттача Штатийн экономически яхьах хьакулчох тийше хилар.

Шин система экономически яхь — из, буржуазни апологеташте хеттача тайпара коммунисташ баьккха пропагандистски гIа бац, общество дегIаахара прогрессивни маIан шийна хьахьокхаш йола производства керда прогрессивни способ чIоагIьяра объективни исторически процесс я. Толамен коталонцен экономически яхь лелача хана социализмо ваамлерга дIахьокх шин социально-экономически совленаш.

Шин система экономически яхьа боккха лоархIам баьб гениальни теоретик хиннача а Коммунистически партин Советски пачхьалкхен хьаьнча а Владимир Ильич Ленина. Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци а хилалехьа яьхад цо коммунисташка. Россена хьалхашка альтернатива латт: «... е хIалак хиийц дIаьлга, е хьалха латтача мехкашта тIехьаккхувлагеи экономически а иштта цирел хьалха аlгена» (Соч. бизза гуллам, т. 34, оагI. 198). Пролетариато Iаьдал хьадаьккхачул тIехьагIа социалистически капиталистически шин лагера къовсамах. Ленина яьхачох, дунен политика соа хул.

Граждански тIом коталонца чакх а баьнна Советски Росси боахама маьрша гIирсаш хьалдойлалуча хана Ленина къьестта белгал а доахаш яьхад, хIанз шин система къовсама керттера арена хул экономиках, хIьта Коммунистически парте керттера декхар — боахама гIирсаш хьалдар. «Къовсам цу поприща тIа бихьаб, — яздаьд В. И. Ленина, — деррагача дунен масштабе. Из цекхар вай кхоачашдой — тIаккха дерригача дунен масштабе вай тешшамен хоадамболлаши котдоал. Цудухьа боахама гIирсаш хьалдара дешаш вайна Iалахьмате боккхача лоархIаме хулаш да» (Соч. бизза гуллам, т. 43, оагI. 341).

Из ленински положени нийса хилар бакъдаьд ах бIаь совгIа шерашкарча СССР опыто а хIаьта иштта кхыча социалистически мехкий опыто а. Дицца магаргдац, юхьанцара позицеш экономически яхь лелара социализмана вIалла гIойле йоацаш хиина хилар. Эрсий пролетариато котъяьннай экономически тIехьабиса хиначча мехка. 1913 шера бахача наьха дIара сага сих лоархIаш США-и Англех чул 13—14-зза кIезигагIа а Германечул 10-зза кIезигагIа а хьайора Россе промышленни продукци.

Цхьабаькъда, кхьметтел цу лохача боарамах а хилагзар Советски Россена экономически яхьа юхьанцара база. Граждански тIом латтачу тIема интервенци йолчен хана де йиш йолаш мел дола хIамa дир империалисташа Советски Iаьдала экономически позицеш бухъяхара, къона Советски Республика хIалакьяра. Из бахьан долаш 1920 шера промышленни производство ворхIазза кIезигагIа хилар, хIьта хьалхара дунен гIом болча хана тIема постанкаш яхар хIама тоделинача США империалисташа из 1913 шерарчул 20—25 процент алсамьяьккха яр. Цу тайпара, промышленни производствага диллача 1920 шера ВIашагIкхийттача Штатех 70-зза тIехьайнсар Советски Росси, цу даькъе чон хьакхара — 322-зза, болат хьадара — 320-зза, электроэнерги иккхара — 109-зза.

В. И. Ленин а дийна волча хьяна цо кулгнал а деш оттаяьр Россе индустриализаци юртбоахамь кооперации яра план. Итташ шерашка боарам боацаш чIоагIа къахьега дийзар советски халкъа из план кхоачашъяра. Из бахьан долаш промышленни продукци арахецара гIулакха ихелагIча моттиге лаьтта СССР шолагIча моттиге яьлар. Къаьна, революци яалехьара Росси экономически тIехьайнсар Англел а, Германел а, Францел а. ХIанз цхьана лаьрхIача цу дерригача мехкашачул дукхагIа промышленни продукци хьаю Советски Союзо!

«В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаьнча» КПСС ЦК Тезисаш тIа белгалдоаккх, соллара чIоагIа дегIаахар, керттерча даькъе эггара нийсагIа общественни система хиларах тарра социализма хила хьакъ долаш йолча лакхача темпашца дувзаденна хилар. Маьрша къахьегаш хиначча хана хIара шера юкъера лаьрхIача тIакхеташ хинна продукци 14 процент, хIьта ерригача советски хана — 9.9 процент хилар, США, Англе, Франце, Малхбузерча Германе низткъа шиъ-йиъ процент мара ца хиннача метте. Цунца диза бакъ хилар капитализм дIахьккхара социализм оттабар бахьан долаш общества производительни низа Iалахьмате сиха дегIаукаргхилара хьакъехьа Ленина хьаллхагIа а бIаргагуш хиннар.

Капитализмеда лелача экономически яхье социализмо доахача толамаша СССР-о хIанз дунен промышленни продукцех 20 процент йоаккхаш, вешта аьлча Малхбузен Европерча дерригача капиталистически мехкашачул дукхагIа а США-с арахецачох 70 процент гаргга а йоаккхаш хилар кхоачадаьд гIулакх. ХIьта продукце дукхача лоархIамегIарча тайпашта США-л хIанзле а хьалха яьннай е цар боарамга дIакхачча йоал Советски Союз. Масала, хIанз США-рчул дукхагIа бохкх СССР кIор, машни, руда дай-мехка бедалах хьаю цемент, кизгаш, тепловозаши электровозаши, трактораш, ялташ чуийду комбайнаш, шекара песок, йоаккх шура, бежан даьтта.

Укх пятилеткаш дIадахача дийнa шера Советски Союзо ерда боккха гIа баьккхаб ший экономически низ чIоагIбара даькъе. Промышленни юртбоахамех продукци якхара физически боарамаш лакхдена ца Iеш, дикка толденвад социалистически экономика дикалгахьара хьокхамаш а — къахьегама оасарле, производства эффективность, хIанз экономически яхье керттера дола капитальни вложеней цхьан сома лоархIаш юха хьакур. Цунца цхьаьна лакхача темпашта йилуш хьабенаб халкъа торон боарам, шерагар шерага дукхагIа хиннад къахьегамхой алапешта общественни боахамгара колхозхошта тIайоагIа доходаш. Шерра хьалдеш латт чуIе цIеноши культурно-бытовой гIирсаши. Белгалдоалаш хIама да, советски мехка бахача наьха вахара боарам цу дийъ шера дерригача хьокхамашта пхе шера плана оттаьча КПСС ЦК Директивашка лаьрхIа хиначул дукха а сихагIа лакхбенна хилар.

Сихача темпаегIа дегIаккхий Советий Мехка къаман доход а — кхымел дараш а дукхагIа чулоацаш бола, капиталистически конъюнктура мелачи фактораш тIа я ца латташ, уналцIеначча ларде тIа латташ йола социалистически экономика толаме дегIаахара хьокхам.

ХIана кхаь шера вIашта ева -йоккха промышленность дегIаяра ю ца деш бахача назд эша предметаш сихагIча темпашца дукхагIа хьаде йиш хилийта болча боарамга кхьчаб СССР халкъа боахам дегIаухаш.

Арахецаш йола продукци дукхагIа хиларца цхьана хаддамза лакхлу цун дикал а, шерлу ассортимент. Шеррача масштабе еш я производствана интенсификаци, пайда дикагIа эц промышленно-производственни потенциалах, алсамдувл керттерча фондех юха хьахур, пайда дикагIа эц белалах, материалех, доагоча хIамах, электроэнергех, къахьегамеи финансови ресурсаех. Производстве тIа-тIа дукхагIа юкъекхухь толашцагIа долча Iилманен техникацен карагIдьннараш, дикалтахьа доккхий хувцамаш хул производства технологеи на вIаштIехьаккхарн юкъе, экономикана доал деча, цунна плановш уттаяча.

ХIанзарча Iилма - технически революце керда аспекташ юкъепихьай шин система экономически яхье. Хьалхарча плане эттай производства эффективность лакхъяра, цун дикала хьокхамаш гоадара проблема. Из проблема айхха кхаеценна я къахьегама оасарле дIахо лакхъяра, Советски Iаьдал латтеча шерашка промышленностера къахьегама оасарле 16-зза дIаззен лакхъенна (цу юкъа США — диазза гаргга, хIьта Англе — шозза мара лакхъеннацц).

В. И. Ленина яьхад, хIара керда общественни строй хьалхагIа хинна строй эшавъ къахьегама оасарле кхы а дукхагIа лакхъялга Iалаш а деш.

Капитализмах дIакъастаи йола производства анархи, экономически кризисаш, ира конкуренци бахьан долаш я хIьта иштта нах хьабе болх боацаш хиларцей производственни мощностешта бе цIаккха а кхоачамболаш болх ца хиларцей дувзаденна я да къахьегама оасарле айяра темпаш лоха хилар, хIьта кризисаш йолча хана — из лохъялар а. Социалистически плановш боахамо, кхыча бесса, Iалашду къахьегама оасарле тIа-тIа дукхагIа лакхъялга а хIьта цу лара тIа халкъа материальни торо лерагIа айелга а. Из эггара хьалхарча ергIанара проблема кхоачашъяра тIаерзаь я СССР халкъа боахаме чакхйоаккхаш латтача экономически реформа мероприятей шерра комплекс.

Шин система экономически яхье котало яккхара шерра пийда эцанза барбац. «В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаьнча» КПСС ЦК Тезисашка белгал ма даккхара, шийна производства технологеней энергетикеней, къахьегама кечалашта а предметашта а юкъе, наьха къахьегамий гIулакхашта кулгадделга вIаштIехьдаккхарах цун маIанаш юкъе дика хувцамаш дахьаш йолча Iилма-технически революцена карагIдьннарех. Iамах, тIа-тIа сихагIа хул юкъарчал доакцаш, кхолламаш деш бола общественних. Вай замалахь котвоал Iилман бовхьаш карадерзадер, Iилман тохкамаш шеррача фронтагIа дегIаккхуалар.

Халкъа культура айяра хьакъехьара В. И. Ленина указанеш кхоачашъеш, массава а дийна вола мохк а хинна дIаоттай Советски Союз. СССР-е бахача наьхах кхоалагIа дола дакъа хIана бац эшна бараш дешаш ба, цу даькъе ийс миллион гаргга саг лакхерчеи юкъерчи специальни дешара заведенешка дешаш ва. ХIара шера арахец цхьа миллион ах миллионш гаргга дипломированни специалист. Советски мехка ба 890 эзар совгIа Iилмаи болхлой — дунен тIарча дерригачь Iилмаи болхлоех дийлагIа дакъа. Царна юкъе ба ши бIаь эзар совгIа доктораши Iилмай кандидаташи. Цу дерригача хIамаша Iилмаи техникаи лоархIамегIарча доакъошка керттера позицеш Iалашъю Советски Союза.

Шийна производственни потенциал лакха а еш социалистически общества хаддамза йоакхо ю халкъа торо тIа-тIа дукхагIа лакхъяра. Укх 1970 шера чакхъяргйолча хIанзарча пятилетка къаман доход 39 процент лакхлургья. Бахача наьха дIара сага сих лоархIаш йола реальни доходаш 32,5 процент дукхагIа хургья, болхлой гIуллакхерча наьхен алапи — 25 процент хIана хилац аьнна, хIьта колхозхой къахьегамах тела мах — 40 процентага кхоачаш.

Цунца дувзаденна сиххача темпаегIа лакхлу товарооборот. Дукха а дукхагIа йоах бахача нахага пайданагIа йола дулхаи шурийи продукташ, цу цхьан ханна кIезигьенна юаш йола маькхи коартолаши. Иштта дукхагIа доах - продовольственни доаца товараш а (баракъаш, кога гIирс), къьестта а йIаьххача хана леладу товараш: телевизораш, радиолаш, холодильникаш, баракъаш дуттеи хIамаш теген машинаш, мотоциклаш, легковой автомобилаш. Укх шера хIара бIаь дезала лаьрхIача хургья 71 радиоприемники, радиолех, 56 телевизор, баракъаш дутта 52 машин, 32 холодильник. Цу дерригача хIамаша хьахьокх советски наьха хIама эцара низа структурени юкъе прогрессивни хувцамаш хиина хилар.

Пхе шера мехка хьалдаь даргда 528 миллион квадратни метр чуIе моттиг йола цIенош — пхе шера планагIа лаьрхIачул шозза тIехьа миллион квадратни метр совгIа.

Советски наьха вахара боарам кхы а лаккагIа хургбар, нагахьа санна мехка оборона чIоагIъярга тоьал дукха ахча дIахийтанза ца доалаш дола мара. Цудухьа дIаккха а лоарзагIа ца йоалаш дунен халкъашта юкъера кхоахам ма могга кIаьдбара, герз кIезигдара, машаре дахара тIехьа латт СССР.

Керда общественни строй машаре экономически яхь лелаеча, боахама поприще толар лоа коммунисташта, тIом беча арен ца а толаш. Советски Союзон кхыча социалистически мехкашен хьахьокх эггара прогрессивнегIа йола общественни система капитализма системал — эксплуататорски, къизача хир хоададеча, нийсхо йоацача системал кхеста толаш хилар.

Борис СУРГАНОВ,
экономически Iилмай кандидат.

(АПН).

«СЕРДАЛО»
2-гIа оагI. 26 март, 1970 шу.

Грозненски мехкадаьтта чекхдоккхуча заводе дукха болхлой бу технологически режим массаза а нийса лелаеш, арахеца продукци дикен тIехдикан мара ца хуьлийташ. Царех ю операторш К. Строганова, Осеннева, Сайфулина, кхыберш. Цар арахеца сирафин экспорта дIохьуьйт.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) операторш К. Строганова, Б. Осеннева, З. Сайфулина.

Д. Васильева сурт.

СИЙ ДОЛА НИКЪ

Коммунистически къахьегама коллектив яха сийлен цIе лелочу Грозненски ремонтно-механически заводе дикагIболча болхлоех лоархIаш ю буровой оборудованин капитальни ремонт еча цеха слесарий бригадир И. Ф. Грачев. Дика вевз Иван Филиппович вай республика мехкадаьттахошта а. Мехкадаьттахошта чIогIа эша вертлюгаш, роторш, буровой лебедкаш товеш ва из. Пайдана йоацача йоалаш еха моллагIа оагIал ший гойтача, кадай лелача кулгашца юха «дийнъю» цо.

Чоалхаеча оборудованина, оагIалашта ремонт е атта дац. Цудухьа слесарашта хала долаш, цар ца кхетадеш а хIамаш нийсслу балха тIа. «Ер Филипповичага хатта деза», аьле, бригадир волчаводда моллагIа болало. ХIаьта йоккха опыте лакка говзалин йолча Иван Филипповича ремонт мишта е еза дIа а хьекхе бокъалгахьа вовкх из.

Цун 30 шу дьнина деле а хьона кет, дегIа хадай ва Грачев. Наьха оамалаш дика йоазаче цун багара чоагIача хозаче, кIаьдача дешо боккха товм бу моллагIчоа а. Цудухьа задий сег ва оал цох на воазараша, цуна иньача болх бераша. Наьна дуьна, кхаш, къахьег ший доалахьарча хIамах сийна производстенах дог лазача Иван Филипповича. КIезига бaь а дукха баь а производствана пайда ца беш даькха сакьот, ди, доккха аь, хьаллд лоархI цо.

Хьаьсара Дахе бахьан ший са ца ххоаш немецки фашистех лийтаа Грачев Иван Филиппович. Вайтта шу дьнина вар ца тIом хьоьча шера парафинови заводе слесаралле балха неначе хана. Цул тIехьагIа Грозненски тIемапехотни училище деша воьхийт из военкомато. Училище йистеньякхачул тIехьагIа лейтенанта цIи а луш 1942 шера фронте дIавохийт. ТIем тIа цо мел лелаьлрашч дийца вархаш. ЦхьабакIда цIаккха дицлургдоацача цхьадолчарех дувца доагIа.

Белорусски хьуьнашка партизапех дIа в кхийтта немецки тыле тIом беш хул из. Командование задинех партизанашна мошинаькъеш дохадора, дийна яхэн тIема техникех тIайола вшалонаш лелхийтар, моастагIчун бIуна доаташ дора. Дукха немецки салтки эсараши плен кхуьлар. Майрал гойтарах Даймехке тIема цхьоалагIчон шоллагIчон степена, шиъ орден лу Иван Филипповича.

Низ эшабена немций тIехьашка бола болабелар. 1944 шера Белорусски фронтах дIавахет нов. Грачев. Къиза тIом лаьттар оборонг вааьнIача моастагIчунгара Кенингсберг хьайоаккхаш. Къаьстта майрал гойтар Иван Филипповича цу тIем тIа. ДогIа санна детташ пхорч доллашехьа тобаш юкъе а вахе гранаташ чукхайса кхы лургIоацаш моастагIчун пулемет соцайир Иван Филипповича.

— Се цига ца вуца эсарах тамаш ю из, кIаьна вьлча со сайх дог дилла вар. Цудухьа сай, сай межарий-салтий Iоажал сихъе гIерта моастагIа юхатоха, айса сопле лаьрхIача цун пулеметни расчета сихагIа тIаккхача гIертар со, — кхаи дуьц Иван Филипповича. ТIема хIур кхоачаш дIабьнна бацар Иван Филипповича наьха тIа командира керда совгIат оллача хана.

Фашистски Германи эшаллица йолча хана тIом беш хул Грачев Иван Филиппович. Фашистий тIоххьара чIоагIале—Берлин хьайоаккхаш човнаш йир цуна. ЦхьабакIда тIема юкъера велалар моастагIчун букъ белаш топ бера дIа ца хаца чIоагIо эь воле Иван Филиппович. Юалача тоний таташ саилдацар цуна «Берлин ийккарах» яха медаль луча хана.

1946 шера демобилизаци Грозне цIавоагIа Иван Филиппович. Вай республика мехкадаьтта промышленность юхаметтаоттаеча дизаа декъа лоац цо. ПхийттлагIча механически мастерске 20 шера слесаралла болх бу. Из хул буровой оборудованена ремонт еш. Шеига болх беш шьккхача хана хьокIаме къахьегаш чакхвоал Иван Филиппович. Дукха Сийлен грамоташ, ахча совгIаташ тийнад цуна. «СССР мехкадаьтта довхача промышленноста отличник» яха значок моллагIчох луш яц. ЦхьабакIда Иван Филипповича-м йоагIаш еннай из. Райони сийлен Доска тIа ваьккхав из.

Тха заводе цо болх бу яхлагIа шу да. Дика производственник хиларна совгIа дика общественник а ва из. Грачев. Дукхаза завода профсоюза комитета членалле хийржав из. Цхьа дика оамал йоал Иван Филипповичах. Завод ший цIайн коллектив ший дезаля санна лоархI цо. МоллагIа кхоачамбоацар бIаргадейча тIехьаьле дIаподаш из. ХIаман кхомбар, халкъа доалахье лорвир патриотически гIулакх долга дIакхетабу къахьегама а производствана а дисциплина телхераш.

Ший вахаре эгара дезагIа доля цIей лоархI Иван Филипповича В. И. Ленин ваь бIаь шу дуза ди. Цу цIейна пакъвоагIаш къаьстта хьинар нIлеша къахьегаш лакха толамаш доах цо. Хьалхаьнка латта декхараш дикагIа кхоачашдара цехе яьржа социалистически яь ди тIехьа чIоагIлу. Цу яхье хьалхара моттиг цуна я.

— Парти, правительство, ВЦСПС, комсомол—тха болхлой лагара я «Производства резервах дикагIа пайда эцари халкъа боахама экономика чIоагIьярна» яха письмо коммунизм хьалхеш бовхача къахьегамкой материально-технически база хьаьра дола программни документ да, — йоах Грачев Иван Филипповича. Къаьстта теркам тIабахийта безаш да къахьегама дисциплина лораяра гIулакх. Цхьан моттиге балха ца соцача наха, прогульщикашта, корта бохабу малар мелача наха доля «ездаьза закон» оттаде деза. Цо мара дIадоккхаргдац телха гIулакхаш.

Иштта ба тIемаш къахьегамен ветерана никъ. Шийна цхьацхена боагIа пятилетна кхоачашъ а ваьнна 1971 шера чотах къахьегаш ва Иван Филиппович кIаьл. Сийдеш лелаю цо шийна аьна коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи. Цун вахара а къахьегама а никъ тIехьаьнна бола хьоххам ба.

Л. ХАЖИЕВ,
мастер, Грозненски ремонтно-механически завода профсоюза комитета председатель.

Дукха хIама ца эшаш кхаь бетта план кхоачашъяь Грозненски химически комбината № №106—110 йолча цеха химикаша. Къаьстта дика къахьег аппаратчикаша ю. Гончаровас, Калабуховас, кхычар.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) болх беш ба аппаратчикаш Е. Гончарова, Л. Калабухова.

С. ХУГАЕВА сурт.

СССР КХЫЧА МЕХКАШЦАРЧА ГIУЛАКХИЙ МИНИСТЕРСТВЕ

1970 шера 30 январе денз 18 феврале кхаччалцен 3 мартара дена 21 марте кхаччалцен СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр А. А. Громыко керте латтача советски делегаценеи статс-секретарь Э. Бар керте латтача ФРГ делегаценеи юкъе дIа-юха дагаювлаш моттиг хилар низ юкъебаккхарг ца хилара хьакъехьа Германо Федеративни Республикаенеи Советски Социалистически Республикай Союзан юкъе соглашени е сагIонаш дага хиларца дувзаденна долча дешнех шоаш хетачоа.

ДIа-юха шоаш дагайовларах хьахиннарий хьакъехьа шиннa а делегаце шоай правительствашка хоам бергба уж дешаш хIана Европе бокъонца латташ долча хьалага хьежжа кхоххам дIаьхбертбола гIулакх вIаштIехьдаккхара дIахо халагIча тайпара дуппаргда хьахьоккхаш йола решени царга тIаэцийтар дукха.

ТРАКТОРАШ МЕХКАРАША ЛЕЛАЕРГЬЯ

КхоалагIа бутт ба Гудермеса района «Новогрозненский» совхозе, кхаш лелдеча бригада бригадира Б. Насуханова инициативах хьейийла тракторестий курсаш болх беш йола. Цига деша бегIараш кхаьнех ба.

Занаташ дIайолаша массаза минут мара йиеацар Насуханоеда тха къамаьл хиннача хана. Гуона гонахьа лаьттача столаш тIа трактора оатталаш цдар, хIаьта пенаш тIа хIалтеха йоахк дийгатела, тайп-тайпарча системай схемаш.

— Шоана гуш йола схемаш оатталаш Iомаяь баьниб деша бегIараш. ХIанз практически занятеш еш да тхо. Иштта, трактора техническии тIаьхьежам лоаттабе, лелае Iомаеу, цуьна моллагIа узел вIашагI а хьекхе вIешагIйол, — йоах Насуханов. — Аттедацар курсаш вIешагIйоазиа, — дуьц цо дIaхо. Айса дIадоладии гIулакх чакхдаккха сейна новкъостал дар дийкар аз совхоза эггара хьалхарча трактористага коммунистага Исраилова ПаьтIаматегеи совхоза парткома членага Байханова Нусератегеи. Тхоиа юкъе къамаьл хиннача дийнахь денз шиъкo ди даьлча ПаьтIамата ший йоI — Хадишати, Нусерата, А. Болтукаевой, А. Гайбиевай боалебир курсашка деша рьаза а хиннa. Иштта вIашагIйоийта 18 кхаьсаг я дIанз дешаш.

Тха къамаьл доаш леттачеса лаьтIекхаччар занятеш дIайолаеза ха.

—Тахан юха а трактор лелае Iомалургда вай, — аьлар гулбенначa кхаьнееага бригадира.

Берригаш а классера ара а баьнна гаьна йоацаш лаьттача тракторе тIебахер.

— Хьаьа хье, — йоах Насуханова Албесханова ПаьтIаматага, — хьаьвоцал Iайха Iомаяь говзал.

Хьалха эггара бехитоахамагIа йола оатталаш йоаш беш йий а хьежа лотаю ПаьтIамата трактор. ХIаьта цо из латтачоре дIайолайолийташ, кoa юкъе гIолла лелеш, ПаьтIамат Iомалуш йоагIа трактористка мара ца аьлча белхьетаргдацар. Готтара раьза вар ПаьтIамата бригадир шо а.

Практически занятеш чакхьаьлча курсантий практика цу дийнахь хинна кхоачамбоацараш белгал а даьха техкар Насуханова. ХIаьта нийсденна кхоачамбоацараш кхы ца хилийтара да довзар а дIаьлийзар.

— Шу дагалеха енай зао курсашка! — аьнна кхеттар дар аз Албесхановайта. Маьнца ниш нийсса бола ба безам болаш енай со укхаза, — аьнна жоп делар йоIо. Итт класс чакхьаьккхача тхелагIа курсашка деша бевам болга хьаьлекхар Назирова Бедиша а. Цо дешара чIогIа теркам тIеухийт, цудухьа шон вец бIачи шо дагалацар Бедишас толамца кхоачашдергхиларах.

Механизаторий курсашка деша енай доарие Дашаева Хийман а. Бовкама ферма эрригa процессаш механизирование я.

Курсаш чакхъяьлчул тIаьхьагIа юха а ферма бала ба Норгъе со. — йоах Хиймана.

Тахан а кхоана шерра бернаргба совхоза кхашна юбилейни шере лакха хьувкхам кхебара къахьсам. ХIаьта из хьувкхам кхебача хьинара дагье лаьрцаш хургба уж кхачнах а.

И. ДЖАМАЛОВ.

ДАГАЛАТТАР КХОАЧАШДЕРГДА

Къачча юбилейна сийленна шера кхаьчара бьржача кхьа Грозненски винно-коньячни комбината коллективо хьинар айхаь. Производственни заданеш тIаийца декхараш толаме кхоачашдеш хьайоагIа из. ДIабахача шин бетта планал совгIа кийча а даь 98 декалитр конесх даьккхи тайп-тайпара чьыгIар, 126 декалитр коньячни спирт арахийцаа. ЛийрхIачул шозза гаргга лакхъеннай къахьегама овсарле, хулаш бола пайда.

Хьоклаюе да комбинато 17 тайпара къаркъа коньяки, 38 тайпара чьыгIара арахецаш хилар. ХIара шера 100 эзар декалитр коньячни спирт арахеш комбинато. Планал совгIа ара а хийца продукци маьалгьюккхарах хинна пайда 100 эзар сом совгIа да.

Йолчох бизза пайда а эцаш керда техника производствана юкъехахьара, технологи эрга а йоахаш организационно-технически мероприятеш чакхъяхара гIулакх теркам тIабахийта леладу комбинате. Масала, дукха за ц АММ-6 яха шушаш юла керда машина балха юкъейоллаяь. Иштта купажни коньячни цейнкца 66 декалитр чуйода хий даьккха емкосташ оттаяьй, коньяк чакхдоаха 2 аппарат оттаьй. Цо чакхъялккхена шера луш бола пайда 300 эзар сом совгIа да. Иштта цу тайпара мероприятеш чакхйоахаш болх Iилман ларда тIа баккхара гIулакх кхоачашду комбината творчески болхлоша.

ХIанз продукци арахецара 45 дийн цуна реализаци ара 25 хийн графикал хьаллабуалаш пятилетка кхоачашъеш хьабоагIа комбината болхлой.

Из толам баккхара дукха хьаьжьийгад комбината болхлоша. БелгалдаьнаIа даза, администраце, партийни профсоюзни организацеша организационно-кхетама болх дика вIаштIехьбаьккха лелабар. Ди тIехьа чIоагIлуш йоагIа болхлошта юкъера яхь. Ер кхелагIа шу да комбината коллективо коммунистически къахьегама сийлен цIи яккхара къовсам лоаттабу. Производственни а общественни валара а гIулакхаш цхьетарра дика лайлача мара лац из. Тешам ба коллективо дага латтар кхоачашдергдилар. Из хьахьока укх масалаш. ХIапалехьа 250 мугIарерчий инженерно-технически болхлошта, гIулакхерча наха коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи еннай. БерригаI болх бечр нахах 60 процент я из.

Белгалбайа безам ба са къаьстта дика къахьегараш. Царех я вино кийчлу Е. В. Богуславская, «За доблестный труд» яха медаль лелаю купажист В. И. Пивоварова. Аппаратни цеха начальник Богаев Казбек ца вовзаш саг вац комбинате. Дика организатор ва из. Болхлой дагара вовцаш цхьаккха хIама дац Казбека. Цудухьа шоай йоаькхо эрга хьежжа низ ца кхобеш къахьег наха болхлоша. Хьанна довзац слесарашта из. Карапетянца, Лунина карагIдуьла дика гIулакхаш. Оборудованена тIехдика ремонт ю бар. «Аппаратий бIаргаш» оал церех болхлоша. Иштта за юбилейна пакъвоагIаш шоаш ца кхобеш къахьегача комбината болхлоша доала толамаш.

С. ЧУХАРЕНКО.

КВАРТАЛЬНИ ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Али-Юртовски кIоарга бурувдеттача конторе дикагIчарах я Петров Василе кулгалду бригада. Проектни кIоаргал 5 километр йолча № 78 йолча скважина хIанзалехьа 4361 метр буруя а теааш кхеь бетта задани уих денощка кхоачашъяь баьнна бригаде болхлой. Коллективе хьокхам къахьег бурувдеттачо Гичаев Хасе, бурувдеттачи гIоначашо А. Мамаева, М. Маркина, А. Джанддарова.

М. ЛЕВИН.

ХАНАЛ АХ БУТТ ХЬАЛХА

Юбилейни яхье лакха толамаш доах Грозненски нефтегазова управлене бензин арахецача цеха коллективо. Планал совгIа дукха тIехдика бензин ара а хецаш, квартальни задание ханал хьалха кхоачашъяьй барт болча коллективо. Къаьстта дика болх бу Ковалев Владимира бригада. В. И. Ленин ваь бIаь шу дуза ди гарга ма гIорт овсарлегIа къахьег цеха коллективо.

Х. АРШМАТОВ.

Дисциплинах тийша да толамаш

Грозненска шурий совхоза дукхагIа бола къахьегамхой хьинаре болх беш ба. Цар кхоачашду шоай дерриге производственни декхараш. Цу гIулакхо торо хулийт производственни планашш социалистически декхараш кхоачашде, юххера а къахьегама овсарле лакхъе. ЦхьабакIда, царна юкъе нийслу къахьегама дисциплина телхараш а. Цу тайпарча хулашхоща лира къовсам лоаттабар дIадехаш яр парто Декабраски Пленум. Хьожаргда вай бокъахьашка.

Укх шера дIабахача шин бетта совхоза администраций болхлой комитетой къоастадьад социалистически предприяте распорядок толхаярах доле ткъаь диъ доаш. Царна юкъе да балха хана корта бохабу меларш мелараха, балха ара ца буьларах, шоай болх лерттIа кхоачаш ца барах доле дешаш. Цхьа масал доалалергда из. Массекх шу да ш. Профименкон Журавлев цаI совхоза диспетчерни вож механики водаш балха вола. Хадданза телхайора цар къахьегама дисциплина. Балха болабе а корта бохабу малараш мелар. Из бахьан доаш массехказа административни хьесапе бехк а баьбар царна. ЦхьабакIда пайда хинабац цох. Цудухьа профсоюза цехкой комитето цар дош дувла оттадир шоай заседане. ТIехьа тIайоагIача хана шоай балха юкъе цу тайпара кхоачамбоацараш цар нийсдолайте балхара дIабоахарг хилар дIа а хойташ, выговораш йир царна.

Цу тайпара гIулакхаш кхы а нийсденнад. Иштта кхоалагIча отделено скотник волча Салгериев Хьамида ший лоIамагIа болх битар. Хетталургда из балха лоьхка хIама дац аьнна. Из кхиьта дац. БIарчача цийнахь довкъар а ца дуллаш лаьттача довхана продуктивность мах эшаене хургья ю чала дац. Ца кховбаш лаьттий 200 — этт. ХIаьта мел ха йоргья из зе юхаметтаоттедеш. Цудухьа вIалла а дукха ба вIа йиш яц цунна баь бехк. Уж санна доле кхоачамбоацараш шоай балха тIа нийсдолийташ бола цаI кхы а ба совхозе. Масала, болхлой Т. Амаков, Д. Акбулатов, С. Дмитренко балха тIерабуьлар шоай лоIамагIа. Из санна — моттигаш хьаяхагIа а дукха нийсъеннай цар практике. Цудухьа белаяре дIабоьхаб уж. Йолаш я совхозе балха бокъонаш телхаерашта бехк бара кхыйола мераш а. Нагахьа санна совхоза болхлоша шийх тийша долча гIулакха боагIача тайпара теркам тIа ца бахийтарех балха тIа кхоачамбоацараш нийсдалча, материальни бехх бу администраце карьаль вьнначоа. Але доагIа цу тайпара бехк барах бола пайда цхьацца йолча хана лоархIамагIа хулаш хилар а. Масала, шофер волча А. Зальмана дийтта сахьата ший гIулакха лелаьнар машина. Из бахьан долаш, харцахьнича шофора выговор а йир, хIаьта ший гIулакха машина цо лелаярах бола гIа мах а хьабаьккхир.

Хоаш да, харцахьа хIама, дьь даьначул тIехьагIа ца доьчоа кхы цу тайпара хIама дергдоацаш бехк бар дика гIулакх долга. ЦхьабакIда кхы а дикагIа да харцахьа хIама далецьа из хьахулайташ доле цун оалаш тедар. Цу гIулакха а боккха теркам тIабахийт совхозе. Доккха новкъостал хул В. И. Ленин ваь 100 шу дизарах йолча КПСС ЦК Тезисех ешача лекцеех, цу хьакъехьа чакхъяккхача Iилман-теоретически конференцех. ХIаьта моральни, эстетически темех еш лекцеех. Из болх совхозе беш хилар хьаьбокх дIадахача шера цига тайп-тайпарча темех 343 лекци йийша хилар. Совхоза къахьегамхой кхетам совбаккхара боккха пайда боал яр санна долча гIулакхах а. ШоллагIча марте совхозе вIашагIкхийтта хилар Грозненски химически завода болхлойи совхоза къахьегамхойи. Кхаш хьайбаш леладерашта хьалхашка къамаьл дир граждански тIема, къахьегама ветеранаша. Хьаьшаша дийцар шоай толамех, кхоачамбоацарех, къахьегаме хьаьха латтарех.

Цу тайпара дика гIулакх да къахьегама дисциплина чIоагIъеча, толамаш доккхарашта коллективо хьалхашка премеш телар а. Цу гIулакхо торо хулийт тIехьабусараш толамашта тIахьежа. ХIаьта къахьегама дисциплина лакха хиларга хьежжа мара дика хила йиш яц толамаш а. Цул совгIа социалистически яхьа итогаш еча хана дукхьаьла дьаха толамаш лаьрхIа ца Iеш производства культура лакхолге. Керамзлен техника бокъонаш нийсa лелаерга хьож. Уж дерригa гIулакхаш лерттIа кхоачашдеш ца хилча лац премеш. Хоаш ма хилара, къахьегама дисциплина лакха хиларах тийша дукха да—дерттерча даькъе къахьегама овсарле. Цудухьа дIахо йодача хана кхы а чIоагIле деза совхоза администраций болхлой комитетов къахьегама дисциплина телхаерашта къовсам лоаттабелта.

Х. ИСАЕВ,
профсоюза Грозненски РК инструктор.

Кхомбар—хIаране декхар

КХОАЧАМБОАЦАРАШ ДIАДАХАРА ТIАЕРЗАЯЬ УЙЛА

«Малгобекнефть» НПУ ерригача подразделенешка дувцаш латт «Производства резервах пайда эцила тоадаран халкъа боахама экономе режим чIоагIъярах» доля КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо. Айххьаза дувц мехкадаьттахоша шоай кхоачамбоацарех, уж дIадахара наькъаш гучадоах. ЧIоагIа теркам тIабохийт цар шоай резервех пайда эцилга тоадара.

БОЛХ йистебьлча цIеча уголоке гулбелар «Малгобекнефть» НПУ ремонтно-механически цеха болхлой гIулакхера нах. Цар дийцар халкъа боахама производства резервах дикагIа пайда эцарех экономе режим чIоагIъярех хьакъехьара КПСС ЦК, СССР-а Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо.

Письмо Iодеш цеха начальника К. Т. Яндиева. Уйла тIаяхийта ладуягI гулбеннараша письмо текстага, цар дика кхетаду цу тIа дувцар. Письмо хIара дош дега хьамсара да царна. Письмо дийца даьлча къамаьл ду токара новкъоста Жианлена.

— Производственни заданеш кхоачашъяра воаш кходаш вай,— аьлар цо. — ЦхьабакIда бокъонца йола ца вай нийслу кхоачамбоацараш дIадахара гIулакха. Резец хувна езаш кхача станок соцайий бIарча сахьаташ доах токараша. Металлистий товзал лакхъяра курсаш хьайийллаяц цехе. Къахьегама дисциплина телхаеш моттигаш нийслу.

— КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК хьехамаш дег тIара къобаладу оаха — комсомольцаша, — аьлар цеха комсомольски организаце секретара Верченко Виктора. — Уж ларде а лаьца къахьегаргда оаха дIахо йодача хана.

Цул тIехьагIо къамаьл ду токара А. Истомина. Опыт йола металлисташ кIезига ба цехе. Цудухьа кагирхой Iомабара йоаккхо е еза. Материалаша цех Iалашъяра болх во вIаштIехьбаьккхаб, тоьаш яц аьшк тедо инструменташ. Сменаш мастераша шай ханнахьа нарядаш кийчъяц. Нагахь санна токара шоллагIча дийнахь ба безача балха наряд йоазаре хьалхагIе а эша резецаш кхыйола инструмент кийчъергьяр цо. Цу гIулакхо дукха зехьа йоаш йолча ханех пайда эца торо хулийтаргьяр. Во хийчьо пакоавкаш кузнечни цехо. Металла кхомбац, станова тIа обработка еча дукха шолхаш доах. БоагIаш бола буьзам лоттабац слесарни цехана. Такелажникаша кулгахйоакхоргаш а йоацаш бу болх. Керамзлен техника мутIарерча болхлошта дIайоввийтара, из лораяра деш хIама дац. Уж дерригa кхоачамбоацараш дIадаьхача дикка лакхъургьяр къахьегама овсарле, аьнна чакхдаьккхар ший къамаьл нов. Истомина.

— Балха моттиг вIаштIехьаьккха хилар къахьегама овсарле лакха хиларца дувзаденна да, — болгалдаьккхар воккхагIоча мастера Н. Ф. Хрюмова. — ХIара болхлочо ше къахьега моттиг цIена хилийта езо, балха ханех дикагIа пайда эцаргбола хIама де деза, брак хилийта йиш яц. Хале хете а хIанз а тIехь болаш ба брак ераш. Нагахь санна производствах цар дог лазаре хургдацар из.

Собране соцам бир:

Зехьа балха ха ца йоае; 6 процент лакхъе къахьегама овсарле; станокех, механизмех балха пайда яйбе; электроэнерги, доагор, кхыйола материалаш кхомбеш дIахийта; производственни къахьегамен дисциплина уоае. Шоаш дергдолчох тIахьожам а лоаттабеш уж ерригa мероприятеш чакхъяха лерхI ремонтно-механически цеха коллективо.

ЦУ дийнахь хилар КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо дувцаш йола собрани «Малгобекнефть» НПУ кIоаргатохкама бурув деттача конторе. 40 болхлочо къамаьл дар собране. Цар гучадьхар шоай балхера кхоачамбоацараш, дукха предложенеш тийлар.

Опыт йола мастер Х. А. Хамурзаев керте хатта коллектив конторе дикагIчарех лоархIаш я. Юбилейни шера дика къахьегаш хьайоагIа из. Квартальни план дерригача хьоккхамешка дилла хьоггехьа кхоачашъьяьй цо. ЦхьабакIда кхы а лакхагIа толамаш дахa йиш хургйир, нагахь санна пайда ца эцаш кхьайола резерваш йистецаре, балха тIа гIалатш дувлийтадецаре.

— Дукха зехь дефицитни химически реагенташ йоаш оаха, — йоах бурувдеттачо нов. Зарудиева. — Цкъаза дукха доабета маркхал дIакхувс. Цунах цхьа кубически метр кийчъеш 15 сом дIадода. Кхомбац кIора, бетонирови топпара, утяжелителий, кхыйолча материалий.

— Вахта дIаеннен хьанийца балха моттиг вIаштIехьъяьккха ца боалаш дукха зехьа ха йоаш бурувдеттараша, — аьлар бурувдеттачун гIонча А. Газдиева. — Цудухьа хилa йоаттIача тайпара лакха яц дукхагIачар къахьегама овсарле. Цхьайолча хана базера тхона кхухьача турбаш пайдаш йоацараш а нийслу. Балхах чунийна боаккача бурувдеттараша ца эуеш брак йола турба дIаоттае а тарлу. ТIаккха цо аьрга ергья. Цу гIулакха йолаш я ремонтно-прокатни цех. Чакх хIана юлийт уж цу цеха болхлоша? Гучахь во де гIертар да мара кхы цунах фу эрга хац сона. Цу гIулакха цар бехктохкам лакхбе беза. Цул совгIа буровой балха чаьп сихьеш йола аварийни поворотни дизелаш каст-каста йохарах болх ца беш хакаш йоах оаха, аьнна ший къамаьл чакхдаьккхар новкъост Газдиева.

Письмо хеннахьен лоархIаш болабе хилар. Белгалдаьккхар мастера Х. А. Хамурзаева. Вай балха дола программни документ да да, аьлар цо шо хьалхаьа деш. Пайда цо нийду кхоачамбоацараш гучадахарех халац гIулакх. ХIара буровойх бизза пайда эцара, балха ха зехьа ца йоаяра цхьадаш къовсам лоаттабе беза. Нагахь санна массаьар а хIаман кхомбеш, производствах дог лазаш, шийна тIадилла декхар кхоачашдара ше ца кховеш ца хуле гIулакх хургдац, вешта аьлча дага латтар, декхарш кхоачашдулаггдац, йоах нов. Хамурзаева. Каст-каста хуьц балха мегаргйола мехьеш втулкаш, клапанаш, поршенаш, кхыераш. Хуьц аьлча а, тоша яьаш гулдеча дIакхувс. Цкъаза яьсса болх байт оборудованега дукха электроэнерги зехьа йоа а еш. Балха ханех оборудованенеи механизмех дикагIа пайда эцар къахьегама овсарле лакхъяре керттерчарех цаI да.

Собране дагъа ловцаш хиннарашо соцам бир кхоачамбоацараш хиннахьа дIадаха а болх тоабе а.

М. ЧЕРТЕНКО,
А. ХАРСИЕВ,
МалгIабека «Ленински знамя» газета болхлой.

ПАРТЕ ГІУЛАКХА, ЛЕНИНА ИДЕЯШТА — ТЕШАМЕ

(Чистдоллар. Доладур 1-ча агІо тІа).

пагІа вай докхал деш йола Ленинниана. Цул юххьг хьайолвеча дерте лаьттаб М. Горькийн, В. Маяковский санна бола боккхий советски литераторш. Эттира хьалха царгара эстафета хьайиций Н. Погодина, сийлахь-воккхача баьччах тамашийна дика драматически трилоги а язъяь.

Ленински темах йола произведенеш юешача хана докладчика кІеран яьхар М. Шагинянa, А. Рутько, А. Коптелова, М. Прилежаевай, З. Воскресенскай, С. Дангулова, В. Тельпугова, С. Алексеева. Цу писателаша дІахо йикьай, шеръяьй, кІоаргьлий художественни Ленинниана, хьахьекхай В. И. Ленина революце баьчча, массой организатора, сийлахь-воккхача уйлакхочун, цІенача дегаиттa...

Докладчика белгалдьаккхар, боторешa исторически факташкарен документашкарен цаьеш йоле лоьстaшa романаш, тІем тІара мемуараш укх тІеххьарча шерашка цхьаннена тІекьа шоллагІьар йолаш араювлаш хилар. ЧІоагІа дукхаезaенна тІайцар А. Чаковске «Блокада» цІе роман, хІаьта Советски Союза Маршала Г. Жуковен эскара инарала С. Штеменкон мемуараш маха шоаш елаларга дилача художественни прозе дикагІа йолча произведенешца уйтсьенна.

ХІанзарча критиках лаьца ше дуцнаш, Алексеев Михаила белгалдьаккхар вахара гІулакхашкарен литературацарен Іалман никъ, литература субъективистски тІагІоллара мах бергбоаца. Литература дегІакхувлара процессна юкъе гІертара уйла. Граждански...

республикашъ яхача поэмахa цхьан цІерагІа — ленински комсомола цІерагІа премеш енна. Буржуазни идеологии къарлу, тайп-тайпарча халкьий къамаш хьешташ тайп-тайпара да яхаш. ХІаьта вайцига эрсий поэта Мартынов Леонида, балкхарочун Кулиев Кайсына, тІалмакхочун Кугультинов Давида; черсерчун Кешоков Алима маькха тІа — А. М. Горьке цхьа сурт тІалатта Паччахьалкхен преме медаль.

Докладчика тоьал йоккха мотт хетайр поэтически жанраштa еча анализа, цул тІехьагІа къаьстта дуйш во вай эскара хетаьнта поэмех. Дай-мехка тІема тема тахан а боевой, оарцагІоакхаш теме а. Цудухьа поэташа, кердача тайпара, кІоаргагІа кхетабу машара кхелашта бола фашизм...

Грузински ССР. Республике югара хьалхарчарца баьцадаарий культураштa культиваци е болабенай Самтредски районерчи В. Кикнидзе цІерагІча колхоза къахьегамхой. Из болх бeча хана минеральни удобренеш а тосе клашка. 45 гектара тІа хургья ухвaза кабуцаш, помидораш, нарсаш.

Суртa тІа: В. Кикнидзе цІерагІча колхоза председатель, колхохой III Еррисоюзни съезда делегат Тавадзе Тамарен хьалхалатта механизатор Григолия Владимири тІаяьшача кабуца гІуммацх мишта дьвд хьожаш бя.

С. Тевзадзе сурт. ТАСС фотохроника.

КООПЕРАЦЕ ОТЧЕТНО-ХОРЖАМА СОБРАНЕРА

Укх деносиха Грозненски районо отчетно — хоржамий собрани хилар.

ДІадахача 1969 шера баьча балхах лаьца доклад йир собрание района потребительски кооперацин...

на станице хьалъяьй склад. Укх шера эксплуатаце дІалургья Йоакхача АтагІа универмаги Комсомольски оалача юрта столовеш.

Хоаш ма дик моллагІча кхыча...

на тоьаш хиннарех из юхаметта ца оттадеш сиг ваш. Царех цхьабараш суде беинаб, балхара дІабаьхаб.

«Горячеисточненский» совхоза халкъа контролер а кооперица пайщик а волча нов. Дзюба аьлар во ІалашбУ совхоза болхлой промышленица а юртбоахама а товараша. Кхьметтел эшшача хана хьаьша маьхх хилац тика чу. Цул...

...белгалдьаккхача тайпара дика болх баьб коллективо. Из яштта дале а кхоачамбоацараш а дукха хиннад дІадахача шера. Дукха моттигаш инйсьенний мах бара бокъонаш телхеш, продавецаша растраташ еш. Цу гІулакхашта тІахьожам лоаттабеш цхьадола балхаш даьд контрольно - ревизионни комиссе а. Растрата яьрех е цхьаща бахьанашца ахча...

ДІахо пренеех къамаьлаш даьча Октябрьски юрта Совета председатела нов. Акуханова «Советски Россия» колхоза председатела нов. Абдусаламова, пайщика Комевас, кхыбараша дийцар шо-шоай юрташкарча тикашкарча кхоачамбоацарех.

М. ТУМГАЕВ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллен Грозне хушаллуш морхаш а йолаш, йоачаи а йоашаш, делкъалца цхьаццайолча моттигашка дохк а довлаш, малхбоалехьара гІийло, гІаьххьача боарамга кхоачаш мух а хьекхаш ха хила а фегара температура республике тІолла 12—17. Грозне 15—17 градус йІовхал йолаш а хила тарлу.

ДІахорча шин дени шин бусe юкъ-юкъе, цкъаза моргІо морхаш а йолаш, лостамаш хушаш, гІийло мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсашка 3 градус йІовхалгара 2 градус шелалга кхоачаш деношка 10—15 градус йІовхал йолаш хила а тарлу.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Грозненча Заводской районе керда путепровод хьалъечара болхаш геттара сихденна. Из хьалъеча шера дьорхІа хьахийцача бІаь эзар сомах хІаналехьа 60 эзар сомах пайда йоцаб воккхагІоала прораб Руденко Владимир керттелатта монтажникашa. Цар лаьрхІад шера план шозза тІехкхачарье.

СУРТА ТІА: хьалъеш а путепровод.

Д. ВАСИЛЬЕВА сурт.

Социализма мехкашка

ИЛЬИЧА ДИПНА ОАЗ

БОЛГАРСКИ БОЛАТ ДОАГІА

БОРНОРА БІАЬСТАН ЯРМАРКА

ЛИТЕРАТОРАША ЦХЬАНА ЛЕЛАДУ ГІУЛАКХАШ

...кІоаргде лерхІ хІаьале традиционни а хинна дІадоладенна творчески бувзамаш, къаьст-къаьстача литераторашa шоайла леладу гІулакхаш.

Май бетта Европерча поэтий дуненн халкъашта юкъера вІашагІкхетар хулча Венгре столице йоагІаргья советски поэтий йоккха делегаци. Цигача ергья «Вай хачарча сига образ — венгерски советски драматургена юкъе» яхача тамаш хетаьь конференци. Вежарашка болча мехка пьесай фестиваль хургья СССР-е. Шерлуогда литературни журналий редакцешта юкъера бувзамаш.

ХАЛКЪА ГОВЗАНЧАША ЯЬ ХІАМАШ

...публика экономикера дегІаденен доход луши дола дакъа а хинна дІаэттай. Укх шера цо доазол дехьарча ший торгони партнерашта кийчдьвд кустарни хІамай 4 эзар совгІа тайпа. Царна юкъе я мебель а, кІувсаш а, керамика а, дахачи игрушкай 300 совгІа образец а, е. кх. дІ. СРР халкъа промыслашка хьаяь хІамаш дика мотташ яр 22 дунен халкъашта юкъерча ярмаркен выставкен.

Ф. АНГЕЛИ.

УКХАЗА ХУРГЬЯ ГОРОД-БЕШ

ГАВАНА. (АПН—Пренса-Латина). Пинар-дель-Рио — наззамо цІи йолчен эттара малхбузехьарчен Куба провинцера керттера город — республика йоккха индустриальни центр а хинна дІаоттaй...

ЛадугІа, хьажа

РАДИО

26 март

6.30 — «Юрта гуйре» (гІалгІай меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий...

18.00 — Ша ялара кІерамълета. 18.15 — «Шера фронта боецаш» яха фильм. 18.35 — Телекерадаараш (нохчийн, эрсийн метташка). 18.55 — Хоамаш. 19.00 — Хоккейна лоцара дуненъюкъера чемпионат. СССР-е —ЧССР-а. Шведера передача. (ЦТ). 21.15 ...

ТЕЛЕВИДЕНИ

27 март

17.00 — Школьни каникулаш йолча денош... «Аннетай никъе» яха художественни фильм. 18.00 — Передачай программа. ...

...цхьа 25 шу дизарга. (эрсий меттала). 19.30 — «Болхлой вахар» яха радиогазета (нохчий меттала). 20.10 — Концерт. 20.30 — Москва.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора зам. — 3-39-11; бокъяхана секретара — 3-34-38; партейни вахарен, культурин, промышленностен отделий — 3-42-30; Юрта боахамийн письмойн отделий— 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революции проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

Типография изд. «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ02122. Заказ № 1747.